

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda (**cím**; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a ... Ügyvédi Iroda (**cím**; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. július 6. napján kelt 5.G.44.497/2016/23. számú ítéletével szemben a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 350.000 (háromszázötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 503.941.028,94 forint és az összeg után 2009. június 30. napjától a kifizetés napjáig az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamat, továbbá az elsőfokú perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A kereset ténybeli alapjaként előadta, hogy 2008. június hónapban közte mint eladó és a ... mint vevő között három szállítási szerződés megkötésére került sor, amelyek alapján összesen 6.000 tonna káposztarepce szállítására vállalt kötelezettséget. 2008. szeptember 4. és 2008. szeptember 30. közötti időszakban 3805,06 tonna repcemagot, 503.941.028,94 forint értékben a ...-nek (a továbbiakban: ...) leszállított, a vevő az áru ellenértékét nem fizette meg, ezért a további szállításokat felfüggesztette és a leszerződött mennyiség további részét sem szállította le. A ... fizetésének elmaradására tekintettel a felek az eredeti adásvételi szerződéseket akként módosították, hogy a leszállított mennyiség nem került a ... tulajdonába, az a vételár kifizetéséig a felperes tulajdonát képezi. E szerződésmódosításra utal a felperes akkori cégvezetőjének 2008. október 8-án kelt és a ...-hez címzett levele, amelyben jelezte, hogy a repce értékesítése tulajdonjog-fenntartással történt. Ezentúl a vevő ... vezérigazgatójának 2008. november 6. napján kelt nyilatkozata is a a felperesi tulajdonjog fennállását igazolja. A vevő 2009. április 24. napján felszámolás alá került, a kijelölt felszámoló elismerte, hogy a repce tulajdonosa a felperes, továbbá, hogy a repce nem része a felszámolási vagyonnak. Az alperes arra hivatkozva, hogy a ... raktárában lévő repce az alperes részéről a vevő számára nyújtott hitel fedezete, továbbá, hogy a közraktárjegyek, mint a hitel biztosítékai az alperes birtokában vannak, 2009. június hónapban megkezdte a repcemag elszállítását, amely körülményről sem a felperest, sem a vevő felszámolóját nem tájékoztatta.

Állítása szerint az alperes olyan repcemagot tárolt ki, amely nem lehetett a vevőnek nyújtott hitel fedezete. Állította, hogy amennyiben az alperes megfelelő gondossággal jár el, észlelnie kellett volna, hogy a nála fedezetként elhelyezett közraktárjegyek mögött nem állhat a felperes tulajdonát képező repcemag, hiszen a felperesi repcemag akkor még betárolásra sem került a raktárba, azaz arra a közraktárjegyet sem lehetett [volna] kiállítani. Az alperes megfelelő gondossággal történő eljárása mellett a kitárolás időszakában csak azt a repcét szállította volna el, ami tényleges a fedezetként nála lévő közraktárjegyek mögötti áru volt.

Álláspontja szerint minden közraktárjegy mögött áru található, így a hitel fedezete ténylegesen nem a közraktárjegy, hanem az áru. Erre tekintettel semmilyen hitelfedezeti jogosult nem szállíthat el olyan árut, amely az eredeti hiteljogviszonynak nem része. A kereseti kérelem jogalapját a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésében jelölte meg azzal, hogy az alperes a tulajdonában álló repcét jogellenesen elszállította, amellyel kárt okozott. Az alperes jogellenes magatartása felperes álláspontja szerint abban nyilvánul meg, hogy figyelmen kívül hagyta a felperes, illetve a felszámoló bizonyítható felszólításait és olyan repcemagot szállított el, amelyre kibocsátott közraktárjegy nem volt és nem is lehetett a birtokában.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Állította, hogy a felperes által csatolt okiratok a felperes tulajdonjogának fennállását nem igazolják, utalt a régi Ptk. 368. § (1) bekezdésére, mely szerint tulajdonjogot csak a szerződés megkötésekor írásban és legfeljebb a vételár teljes kiegyenlítéséig tarthatja fenn az eladó. A csatolt adásvételi szerződések rendelkezéseiből az a következtetés vonható le, hogy a ..., mint vevő az áru tulajdonosa lett. Az eladó a szerződésben kijelentette és szavatolta a termény per-, teher- és igénymentességét, valamint tudta és elfogadta azt, hogy a terményt a vevő export keretében továbbértékesítheti, szabadon rendelkezhet vele. A szerződésben foglalt CPT paritásra történő hivatkozás is azt támasztja alá, hogy a tulajdonjog átszállt a ...-re, mint vevőre. Előadta, hogy a vevővel közraktárjegy-fedezetes hitelszerződést kötött 2008. február 5-én és a kölcsön fedezeteként a vevő által átadott közraktárjegyek alapján a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény 25. § (1) bekezdése alapján jogosult volt az árujegy és a zálogjegy birtokában a közraktárban elhelyezett áru kiszolgáltatását kérni. A közraktári jegyek birtokában a közraktártól az áru kiszolgáltatását jogszerűen igényelhetette. Amennyiben a felperes tulajdonát képező áru került volna elszállításra az ipari parkból, az nem az alperes felelősségi körébe tartozik, miután az áru kiadása, kiszolgáltatása a közraktári jogviszony természetéből adódóan okszerűen mások magatartásához kapcsolódik. Az árukiszolgáltatás körében felelősségi köre nem áll fenn, a felelőssége a közraktárnak, a letevőnek, a raktár tulajdonosának és a bérbeadónak van.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.000.000 forint perköltséget.

Határozata indokolásában tényként rögzítette, hogy mind a felperes, mind pedig az alperes egyaránt a perben nem álló vevő hitelezője. A felperes mint eladó és a ... mint vevő között három szállítási szerződés jött létre. A felperes mindösszesen 6000 tonna káposztarepce szállítását vállalta a ... részére. A szerződések szerint a termény ellenértékét a ...-nek az eladó általi szállítást követő 15. napon kellett az eladó számlájára utalni. A szerződések a teljesítési határidőt 2008. augusztus 1-től 2008. december 31-ig terjedő időszakban jelölték meg akként, hogy a szállítás az eladó fuvarszervezésében és költségviselésére történik vevő iparvágányára vasúti kocsiban. A felperes 2008. szeptember 4. és szeptember 30. közötti időszakban több részletben 3.805,05 tonna repcemagot szállított a ... részére 503.941.028,94 forint értékben és a leszállított mennyiségekhez igazodóan kiállította a számláit. Az árut a ... a területén közraktározta, a közraktározást a ... és a ... végezték. A vevő a leszállított áru ellenértékét nem fizette meg, ezért a felperes a további szállításokat felfüggesztette és a szerződött mennyiség további részét nem szállította.

A felperes 2008. október 8-án kelt ...-hez intézett levelében azt állította, hogy a leszállított árura a szerződés szerint tulajdonjog fenntartással élt. A ... akkori vezérigazgatója ... a 2008. november 6-án kelt nyilatkozatában elismerte a felperes általi szállításokat és az ellenértékről szóló számla kiállítását és a vevő részére történő megküldését azzal, hogy a számla ellenértéke nem került kifizetésre. A nyilatkozat szerint a felperes a vételár teljes körű kiegyenlítéséig fenntartotta tulajdonjogát az árura, ezt a tény a vevő korábbi vezérigazgatója is elismerte.

Az alperes mint bank és a ... között 2008. február 5. napján közraktárjegy fedezetes standard hitelszerződés jött létre, amelynek értelmében az alperes kötelezettséget vállalt egymilliárd forint hitelkeret biztosítására és annak terhére közraktárjegy fedezet mellett rövid lejáratú kölcsönök nyújtására. E szerződés alapján a felek rögzítették, hogy a bank az általa elfogadott közraktárban elhelyezett 10.000 tonna őszi káposztarepce árura vonatkozóan kiállított közraktárjegyek fedezete mellett a lehívó levelek alapján nyújt kölcsönt a vevő részére. A folyósítás feltétele volt egyebek mellett a ... és közraktár és az üzletfél között az áru tárolása, a minőség megóvása tárgyában létrejött közraktározási megállapodás, a lehívólevélben meghatározott közraktári jegyek zálogjegy részének óvadékba adása és az árujegy részének a letétbe helyezése. A hitelszerződést a szerződést kötő felek 2008. szeptember 18. napján módosították és a közraktárral kötött szerződésre is kiterjesztették.

2009. április 24. napján a vevő ... felszámolás alá került, a kirendelt felszámoló az, felszámolóbiztos A felszámolás kezdő időpontjában a vevő ... birtokában repce nem volt, miután a teljes mennyiség valamelyik közraktárba került elhelyezésre.

Az alperes a közraktári jegyek birtokában a közraktártól 2009. június hónapban a repce kiszolgáltatását igényelte, amely alapján a közraktár az áru egy részét az alperes részére kiadta. A felszámoló 2009. június 15. napján kelt levelében felhívta az alperest arra, hogy a ... -nél található, a ... tulajdonában álló 7.670 tonna repcemag kitárolását mellőze arra tekintettel, hogy az alperes nem mutatta be a felszámolónak a közraktárban elhelyezett áru feletti alperesi rendelkezési jogot biztosító okiratokat (szerződéseket, árujegyeket, zálogjegyeket), majd a 2009. június 16. napján kelt ügyvédi felszólító levélben arra is hivatkozott, hogy igen nagy esélye van annak, mely szerint a közraktári jegyekkel kapcsolatban bűncselekmény történt.

Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában rögzítette, hogy a felek között nem volt vita abban, hogy a felperes és a ... között adásvételi szerződés megnevezéssel létrejött szerződéseket a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerint szállítási szerződésnek kell tekinteni, a kereset szerinti repcemennyiséget a felperes a ...-nek átadta, aki az árut a közte és a közraktár között létrejött közraktári szerződés alapján közraktárba helyezte el, továbbá, hogy az alperes és a ... között standard közraktárjegy-fedezetes hitelszerződés jött létre. Nem volt vitás az sem, hogy az alperes a repce egy részét a közraktárból elszállította. A kereset alapján elsősorban azt vizsgálta, hogy a szállítási szerződések tárgyát képező és a felperes által leszállított repce feletti felperesi tulajdonjog fennáll-e. Megállapította, hogy a szállítási szerződésben a felperes a tulajdonjog fenntartással nem élt. A szállítási szerződés az adásvételi szerződés egy speciálisan szabályozott esete, amely miatt nincs akadálya annak, hogy az eladó a tulajdonjogát a vételár megfizetéséig fenntartsa, ugyanakkor a régi Ptk. 368. § (1) bekezdésében foglalt feltétel nem állapítható meg, mivel a szerződésben nem került rögzítésre a tulajdonjog fenntartással történő értékesítés, ezért a tulajdonjog a régi Ptk. 117. § (2) bekezdése alapján szállt át a vevőre. Utalt a régi Ptk. 368. § (2) bekezdésében foglaltakra, amely összhangban áll a 117. § (1) bekezdés azon rendelkezésével, mely szerint átruházással csak a dolog tulajdonosától lehet tulajdont szerezni. A szerződés 11. pontjából - amely szerint az eladó tudomással bír arról, hogy a vevő a terményt export keretében továbbértékesítheti, amely olyan jogosultságot jelentett a vevő ... részére, amely biztosította számára az áru tulajdonjogának átruházási lehetőséget - azt a következtetést vonta le, hogy a felperes tulajdonjog-fenntartással nem élt. Ennek hiányában pedig a szerződés tényét képező dolog tulajdonjogát a ... a repce felperes általi

átadásával megszerezte. Az nem volt igazolható, hogy a repce átadásának megtörténtét megelőzően a tulajdonjog fenntartásával kapcsolatban a felek nyilatkoztak vagy írásbeli szerződésmódosításra került sor. A vezérigazgató írásbeli nyilatkozatát a repce átadását követően adta, olyan időpontban, amikor a tulajdonjog már a ...-re átszállt, ezért a tulajdonjog fenntartása körében tett ügyvezetői nyilatkozatok a vevő ... tulajdonszerzésére joghatással nem bírnak. Ugyancsak nem tartotta relevánsnak a ... felszámolójának azon nyilatkozatát, amellyel elismerte, hogy a közraktárban lévő repce a felperes tulajdonában áll, egyrészt azért, mert az elismerésnek tulajdonjogot keletkeztető joghatása nincs, másrészt pedig azért, mert a felszámoló az elismerést a ... vezérigazgatója által tett nyilatkozata alapján tette. Rögzítette, hogy a tulajdonjog átszállása jogkérdés. A régi Ptk. 368. § (1) bekezdése és a régi Ptk. 217. § (1) bekezdése alapján a jogszabály által előírt alakítás megsértésével kötött szerződés semmis, ebből pedig azt a következtetést vonta le, hogy a tulajdonjog fenntartása körében a felek megállapodása csak írásban lehetséges, a felek ezzel kapcsolatos szóbeli tárgyalásaihoz joghatás nem fűződik. A felperes által felajánlott bizonyítást a tulajdonjog-fenntartás létrejöttének körében alkalmatlan bizonyítási eszköznek minősítette és a tanúbizonyításra, a büntető eljárásban keletkezett iratok beszerzésére irányuló indítványnak nem adott helyt. Mivel a felperes nem tudta igazolni, hogy a ...-nek leszállított és közraktárba betárolt repce felett tulajdonjoga volt, így annak elszállításával az alperes neki kárt nem okozhatott, vagyis a kártérítés tényállási elemei közül a kár és a károkozónak állított magatartás közötti okozati összefüggés hiánya okán az alperes kártérítési felelősségét nem találta megállapíthatónak. Utalt arra, hogy a kár és az okozati összefüggés hiánya az alperes kártérítési felelősségét önmagában kizárja, ezért a jogellenes magatartás vizsgálata szükségtelen. Erre tekintettel a hitelfolyósítások időpontjának igazolása a közraktárjegyek bemutatása, a büntető eljárás iratainak és egyéb bírósági iratoknak a beszerzésére vonatkozó felperesi bizonyítási indítványokat mellőzte. Kiemelte, hogy a felperes a jogellenes alperesi magatartást abban a tényben jelölte meg, hogy az alperes a repcét kitérítette. Ezzel kapcsolatban utalt arra, hogy a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény 1. § (3) bekezdése, valamint 25. § (1) bekezdése és a 29. § (1) bekezdés a) pontjai alapján megállapítható, hogy a felperes a közraktárból az árut kitéríteni nem tudta, arra vonatkozóan csupán igényt jelenthetett be az árujegy és a zálogjegy közraktár részére történő átadásával, az árut pedig a közraktár adta ki. Az alperes által előadott és bizonyított tények alapján azt is megállapíthatónak tartotta, hogy az alperes birtokában lévő közraktárjegyek alapján jogszerűen igényelhetette a közraktártól a repce kitérítését. Nem találta helytállónak a felperes azon jogi következtetését, mely szerint a hitel fedezete ténylegesen nem a közraktárjegy, hanem az áru. A közraktározási törvény 38. § (1) bekezdésre utalással hivatkozva az 1991. évi II. törvény (a továbbiakban: Cstv.) a közraktárba letett áru nem tartozik a Cstv. által meghatározott vagyonba, de az árujegyet és a zálogjegyet, mint értékpapírt a Cstv. szerinti vagyon megállapításánál is figyelembe kell venni. A közraktárba letett árut végrehajtás során lefoglalni sem lehet, a végrehajtás csak az árujegy és a zálogjegy lefoglalására irányulhat. Erre tekintettel álláspontja szerint alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy az alperes köteles lett volna bemutatni a birtokában lévő áru- és zálogjegyet a vevő ... felszámolójának. Ily módon a kártérítés tényállási elemek közül a jogellenes magatartás fennállását sem tudta megállapítani. A perköltségről a Pp. 78. §-ában foglaltak alapján rendelkezett és a pereszes felperest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdése alapján kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben a határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során a saját végzésében foglaltakat is figyelmen kívül hagyta, az alperes okiratszatolási kötelezettségének elmulasztását a felperes bizonyítási indítványainak mellőzésével nem volt abban a helyzetben, hogy megfelelő tényállást

állapítson meg és abból okszerű, a Pp. szabályainak megfelelő jogi következtetést vonjon le. Az eljárásjogi szabályok és a hiányos bizonyítási eljárás okán kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

Előadta, hogy a tényállás tisztázása, illetve az álláspontjának az alátámasztása objektív körülmények miatt nem volt lehetséges, mivel a bizonyítási indítványok olyan tanúk meghallgatására, illetve okiratok beszerzésére vonatkoztak, melyek nem álltak és nem állhattak a rendelkezésére. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévedett abban, hogy a felek egyező nyilatkozattal elismerték, hogy a felperesi által szállított repcemennyiség közraktári szerződés alapján került közraktárba. Ezt az alperes soha nem állította, ugyanakkor az elsőfokú bíróság a tényt egyező akarattal címkézte fel. Ezentúl a per irataiból nem derült ki azon körülmény, hogy az általa szállított repce mennyiség közraktározása megtörtént. Az elsőfokú bíróság a 11. számú tárgyalási jegyzőkönyvben kötelezte az alperest, hogy csatolja a vonatkozó hitelszerződést a közraktárjegyeket és a közraktárjeggyel biztosított lehívásokat igazoló okiratokat, amely felhívásnak az alperes nem tett eleget, mivel kizárólag a hitelszerződést csatolta, azt is csak részlegesen. Álláspontja szerint a per eldöntése szempontjából elengedhetetlen az alperes által nem csatolt közraktárjegyek, illetve közraktárjeggyel biztosított lehívásokat igazoló okiratok beszerzése, hiszen ezen okiratokból derülhet ki, hogy a közraktárjegyek melyik közraktári szerződéshez kapcsolódtak, illetve hitelfedezetül szolgáló közraktárjegyek kiállítási dátuma egyértelműen választ ad arra, hogy az adott időpontban a felperesi repce mennyiség már beszállításra került-e a közraktárba vagy sem. Állította, hogy a lehívások dátuma is cáfolta volna, hogy abban az időpontban a felperesi repcemennyiség már bekerült a raktárba vagy sem. Fontos körülménynek tartotta, hogy az áru kitárolásakor az alperes a felszámolónak a közraktárban elhelyezett áru feletti alperesi rendelkezési jogot biztosító okiratokat [szerződések, árujegyek, zálogjegyek], nem mutatta be. Kiemelte, hogy az alperes a gondos eljárást mellőzve annak ellenére tárolta ki az árut, hogy a felperes akkori jogi képviselője és a felszámoló szervezet is felszólította arra, hogy a kitárolást ne kezdje meg, illetve ne folytassa, mivel a kitárolandó áru tulajdonjoga vitás. Kiemelte, hogy a felszámoló szervezettől a büntető hatóságok minden iratot lefoglaltak és a büntető eljárás részévé tették, ezért a büntető iratok beszerzése nélkül nem lehetett megalapozott ítéletet hozni a tulajdonjog kérdésében, továbbá nem lehetett végigkövetni a felperes által beszállított repce útját.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a tulajdonjog kérdésében kizárólag a régi Ptk. szabályait követte annak ellenére, hogy többször hivatkozott az LB-H-PJ-2011-401. számú Legfelsőbb Bírósági határozatra, amely szerint a tulajdonjog-átszállás tekintetében bizonyos esetekben lehetséges, sőt szükséges további bizonyítás lefolytatása, adott esetben tanú meghallgatása. Állította, hogy az elsőfokú bíróság által be nem szerzett büntető ügy iratai tartalmazznak olyan okirati bizonyítékokat, amelyek azt a felperesi állítást támasztják alá, mely szerint a Ptk. szabályai szerint is érvényesen létrejött a tulajdonjog fenntartás az eladó és a vevő viszonylatában.

Hivatkozott arra, hogy a per során az alperes nem tagadta, hogy a felperes áruját tárolta ki, a közraktárjegyek alapján az áru a ...-nek nyújtott hitel fedezete volt. Ugyanakkor az alperes a perben olyan közraktárjegyekre hivatkozott, amelyek kiállításakor a felperes áruja még be sem került a raktárba.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság eljárásjogi hibát vétett, amikor a felperes által leszállított áru sorsának időrendiségét nem állította fel és ebből nem vont le olyan következtetéseket, amelyek alapján megalapozott ítélet hozható.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú eljárással felmerült költségeinek megfizetésére kötelezését kérte.

Előadása szerint az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatai és a csatolt bizonyítékok alapján érdemben helytálló, megalapozott döntést hozott és a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján megfelelően indokolta, hogy a felperes bizonyítási indítványait miért mellőzte. Az elsőfokú eljárásban előterjesztett

előadását fenntartva hangsúlyozta, hogy a felperes kártérítési igénye nem alapos, mivel nem igazolta, hogy a perbeli repce tulajdonosa. Ismételten utalt arra, hogy a vevő ... továbbá a ... és közte standard közraktárjegy fedezetes hitelszerződés jött létre, amely szerződéseket és annak módosításait az eljárás során csatolta, továbbá megfelelően igazolta a hitelügyletekhez kapcsolódóan, hogy azok fedezeteként közraktári jegyekhez jutott, amelyeket jogszerűen birtokolt. A perbeli szerződések a tulajdonjog fenntartásáról nem rendelkeznek, a vevő ... a tulajdonjogot ezért korlátozás mentesen megszerezte és a repcével rendelkezhetett. Kiemelte, hogy a felperes ellentmondóan nyilatkozott, amikor állítása szerint a per irataiból nem derült ki a körülmény, hogy az általa leszállított repcemennyiség közraktározása megtörtént. A/1 szám alatti mellékleteként csatolta a felperesnek a Gyulai Városi Bírósághoz benyújtott keresetlevelet, amelyben a felperes azt a nyilatkozatot tette, hogy az áru ténylegesen közraktározásra került és hogy megállapodás volt a felperes és a ... között a közraktárjegyek átadására, továbbá, hogy a közraktári jegyek soha nem kerültek átadásra a felperesi társaságnak. A felperes ezen nyilatkozataiból csak az a következtetés vonható le, hogy a letevő az árut közraktárba helyezte, a közraktári jegyek hiányában a felperes a közraktári áru kiszolgáltatását nem kérhette, azon a tulajdonjoga nem állhatott fenn.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért az ítéletábra azt teljes terjedelmében vizsgálta.

A fellebbezés nem alapos.

A fellebbezés az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére is irányult, az ítéletábra elsődlegesen ezt az indítványt vizsgálta, mert annak megalapozottsága az elsőfokú ítélet érdemi felülvizsgálatát kizárná.

A fellebbezésben a felperes az elsőfokú eljárás lényeges eljárási szabálysértésének azt tartotta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel megfelelően, a felperesi bizonyítási indítványok alaptalan mellőzésével megalapozatlan ítéletet hozott.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában részletesen kifejtette, hogy milyen indokok miatt mellőzte és tartotta alkalmatlannak a felperes bizonyítási indítványait, ezzel a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének eleget tett, olyan lényeges eljárási szabálysértést nem követett el, amely a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az eljárás megismétlését tenné szükségessé. Az elsőfokú bíróság azzal sem sértette meg a Pp. szabályait, hogy a saját 11. számú végzésében foglalt felhívás alperes általi nem teljes körű teljesítése ellenére hozta meg ítéletét. A később kifejtettek okán a felperes által hiányolt közraktárjegyek, illetve közraktárjeggyel biztosított lehívásokat igazoló okiratok csatolása a perben nem volt szükséges.

A kereset elbírálásához szükséges tényállás a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható volt, ezért további bizonyítás nem szükséges, azaz a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján sincs helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

* * *

Az ítéletábra erre tekintettel az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta. A fellebbezésben hivatkozottak okán a felterjesztett iratok alapján a tényállást az alábbiakkal egészíti ki.

A Gyulai Városi Bíróság előtt a felperes által a I. rendű és jelen per alperese, mint II. rendű alperessel szemben birtokvédelem iránt indított pert 2.G.20.802/2009/9. szám alatt. A Gyulai Városi Bíróság a 23. sorszám alatti végzésével a felperes elállása folytán 2009. november 5. napján a pert megszüntette. Arra adat nem merült fel és a felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy az eljárás nem

került folytatásra.

Az ekként kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben felülbírálnakóvá vált.

* * *

Az kiegészített tényállásra tekintettel is az ítéletábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak jogi indokolásával nagyobbórszt egyetértett, az indokolást részleteiben e helyütt megismételni nem kívánja.

A felperes keresete a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján az alperessel szemben, az általa a vevő ...-nek leszállított repce mennyiség meg nem fizetett vételárában megjelölt összeggő kártérítés megfizetésére irányult. A kártérítési igényét a felperes arra alapította, hogy a megjelölt mennyiségű termény a tulajdonában állt, amelyet az alperes jogellenesen elszállított.

A régi Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az idézett jogszabályi rendelkezés alapján a kártérítési felelősség megállapításának szükségképpen, kapcsolódó elemei a jogellenes magatartás, a kár és a kettő közötti okozati összefüggés fennállása, valamint a felróhatóság. Bármelyik elem hiánya kizárja a kárfelelősség megállapítását. Az okozatosság vonatkozásában azok az okok tekinthetők relevánsnak, amelyek alkalmazásával a polgári jogi felelősség célja, alapvetően a reparáció megvalósul.

A feltételek fennállását a kártérítési igényt előterjesztő felperesnek kellett igazolnia.

Az elsőfokú bíróság a kereset alapján helyesen vizsgálta először azt, hogy a perbeli repce a felperes tulajdonát képezte-e az állított károkozó magatartás idején. Helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes és a ... közötti adásvételi szerződés lényegében szállítási szerződés, amely az adásvételi szerződés egyik alfaja, és amely halasztott fizetést feltételez. Ugyanakkor ahhoz, hogy az eladó - jelen esetben a felperes tulajdonjoga fennmaradjon az árun a vételár kifizetéséig, azt a régi Ptk. 368. § (1) bekezdése alapján a szerződés megkötésekor írásban szükségsszerű rögzíteni. Nem vitásan az adásvételi szerződés ilyen rendelkezést nem tartalmazott. A tulajdonjog fenntartásának hiányát utóbb a felperes ügyvezetőjének és a ... vezérigazgatójának a nyilatkozata azért nem pótolhatja, mert mint ahogy arra az elsőfokú bíróság helytállóan utalt, a régi Ptk. 117. § (2) bekezdése alapján a dolognak - a repcének - a tulajdonjogát a vevő ... a részére történő átadással megszerezte, és azzal tulajdonosként rendelkezhetett, közraktárba helyezhette az árut, az adásvételi szerződés alapján azt tovább értékesíthette, átruházhatta.

Arra pedig adat nem merült fel, a felperes azt igazolni nem tudta, hogy a vevő ... vezérigazgatója és saját nyilatkozata alapján - 2008. október 8-ai és 2008. november 6-i nyilatkozatok - a felperes a repce feletti tulajdonjogot olyan időben visszaszerezte volna, amikor arról a vevő ... még nem rendelkezett, adott esetben még nem helyezte közraktárba.

A jelen perben az alperes által 6. sorszám alatt csatolt ellenkérelem mellékletéből - a felperesnek a-vel és jelen alperessel szemben a Gyulai Városi Bíróság előtt indított perében benyújtott kereseti kérelem szerint - az állapítható meg, hogy a felperes maga hivatkozott arra is, hogy az áru ténylegesen közraktározásra került, amely azt igazolja, hogy az áru felett a vevő ... tulajdonjogot szerzett és az áruval rendelkezett.

A régi Ptk. 117. § (2) bekezdése alapján a repce átadásával annak tulajdonjogát a vevő ... megszerezte. A tulajdonjog megszerzésének időpontjától kezdődően pedig a vevő ...-t megillette a birtoklás, használat, hasznok szedésének joga, továbbá rendelkezési jog, illetőleg terhelték az e jogokkal járó kötelezettségek. Ettől az időponttól a veszély- és költségviselés is a vevő ...-t terhelte. A felperesnek a vételárhátralék tekintetében a vevő ...-vel szemben kötelmi igénye keletkezett. A kötelmi igényt az alperessel szembeni kártérítési igény nem váltja fel.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a perbeli repce felperesi tulajdonjoga igazolása hiányában, annak elszállításával az alperes kárt a felperesnek nem okozhatott, azaz a kártérítés tényállási elemei közül hiányzik a károkozó magatartás és a kár közötti okozati összefüggés, amely miatt a kártérítési igény nem lehet alapos.

Itt utal az ítélet arra, hogy az alperes által hivatkozott, jelen eljárásban figyelembe venni kért 16. szám alatt csatolt, a Fővárosi Ítélet 14.Gf.40.162/2017/6-I. számú ítéletének 14. oldal 10.2. pontjában kifejtetteket jelen eljárásra is irányadónak tekinti. A hivatkozott ítéletben lényegében azonos tényállás mellett az ítélet arra a következtetésre jutott, hogy az okozati összefüggés fennállása kapcsán elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy az adott magatartás nélkül is bekövetkezett volna-e a kár, tehát szükségszerű feltétele-e (conditio sine qua non) az eredménynek. Az ilyen módon meghatározott okok ugyanakkor a kártérítési felelősség megállapítása során eltérően értékelendők. Az okozati összefüggés akkor állapítható meg, ha a felróható magatartás releváns kapcsolatban van a kárral. Jogilag relevánsnak pedig azt az okot lehet tekinteni, amely szervesen összefügg az eredménnyel, ennek pedig feltétele az eredmény konkrét és objektív előreláthatósága [BDT.2013.2893.].

Mindezek alapján azt kellett volna bizonyítani jelen per felperesének, hogy az alperes megjelölt magatartása szükségszerű feltétele volt az eredménynek, enélkül a kár nem következett volna be. A felperes ehhez kapcsolódó tényállítása, mely szerint amennyiben az alperes nem szállította el az árukészletet, úgy azzal rendelkezhetett volna, azért nem foghat helyt, mert a rendelkezésre álló adatok és körülmények ezt nem támasztják alá.

Ezen túl az ítélet rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság, helytállóan mutatott rá arra, hogy az alperes a standard közraktárjegyekkel jogszerűen igényelhetette az áru kiszolgáltatását. Az alperes a hitelszerződés tényét a perben igazolta, továbbá bizonyította, hogy a hitelszerződés alapján milyen sorszámú közraktári jegyek kerültek a birtokába. Helytállóan utalt a Krtv. 25. § (1) bekezdése, 30. § (1) bekezdése és 29. §-a alapján arra, hogy a közraktározás szempontjából irreleváns, hogy az áru tulajdonjoga kit illet, mert az áru kiszolgáltatására a közraktári jegy birtoklása jogosít.

Az idézett régi Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a kár és okozati összefüggés bizonyítottságának hiánya okán az alperes magatartásának jogellenességét nem kellett vizsgálni, amelyre tekintettel szükségtelen a felperes által hivatkozott bizonyítási indítványok teljesítése.

Végül az ítélet rámutat arra, hogy a felek által hivatkozott büntető eljárásban esetlegesen a felperes tulajdonjoga fennállására utaló büntető bíróság általi tényállás megállapítása nem kötelezné a polgári perben eljáró bíróságokat, mert a büntető bíróság határozata csak a bűnösség fennállása vagy annak hiánya tekintetében kötelező a polgári bíróságokra. A büntető ítélet tulajdonjog megállapításáról nem rendelkezhet és az indokolásában a tulajdonjog fennállására vonatkozó esetleges megállapításokhoz pedig a Pp. 229. § (1) bekezdése szerinti anyagi jogerő nem kötődik.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (1) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pernyertes alperes részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2017. november 8.

. Senyei György s.k.
a tanács elnöke

. Ócsai Beatrix s.k.
előadó bíró

. Bicskei Ildikó s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: